

στ. 13 «...*ὄρκον ἀπάνω τους*»: δηλαδή «*μέ θεόν καὶ ψυχὴν τους*» αντί να κρατούν τον σταυρό.

στ. 16-17 Ο ενάγων κηρύσσεται ένοχος για την απειλή που είχε εκτοξεύσει και «*ἀπειδής*» διότι δεν είχε ομολογήσει εξ αρχής. Το Κριτήριο εν τούτοις δεν επιβάλλει καμία ποινή, παρ'όλο που υπήρχαν σχετικά δεσπίσματα που θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν¹. Το θέμα είναι, γιατί δεν επιβλήθηκε η χρηματική ποινή που απειλούνταν στα δεσπίσματα; α) Διότι η απειλή ήταν αόριστη, σύμφωνα με το περιεχόμενο του όρκου (στ. 15), εφ'όσον δεν κατονομάσθηκε η απειλούμενη συντροφία, παρ'όλο που το Κριτήριο τη γνώριζε (εγγρ. 47). Άρα, η κρίση έπρεπε να δεμελιώνεται στις αποδείξεις και όχι στις ενδείξεις ή στη γνώση των γεγονότων από τα μέλη του Κριτηρίου (δύο από αυτά ήταν μέλη της συντροφίας που απειλήθηκε με διάλυση²). β) Η νομοτυπική μορφή που περιγράφουν τα σχετικά δεσπίσματα απαιτεί i) δόλο, που δεν αποδεικνύεται από το περιεχόμενο του όρκου, και ii) τετελεσμένη πράξη, δηλαδή λύση της εταιρείας, που όμως δεν είχε επέλθει. Η απειλή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί απόπειρα, διότι δεν αποδείχθηκαν προπαρασκευαστικές ενέργειες εναντίον συγκεκριμένων προσώπων. Με την απόφαση σκοπείται ο στιγματισμός του δράστη, που τον καδιστά αναξιόπιστο στα μέλη της εμπορικής κοινότητας και στους συναλλασσόμενους με αυτά ομογενείς και «*τοπικούς*».

στ. 18 Η καταχώριση στον κώδικα θα χρησιμοποιηθεί στο μέλλον ως απόδειξη για να στοιχειοθετηθεί το αδίκημα, εάν συντελεσθεί. Δεν ποινικοποιείται, επομένως, ακόμη και η αποδεδειγμένη πρόθεση τελέσεως αδικήματος.

1. Βλ. Θ. 46(1746) § 11 (ΕΚΣ, σσ. 358-359) · πρβλ. Θ. 41<α>(1725) § 1 (ό.π., σσ. 345-346).
2. Βλ. σχ. εγγρ. 47, στ. 16-17.

56

1767/Ι/10

χ. Θωμά Βελλερά

978/φ 27r

σχ. 47, 55

**Πρακτικό. Συμμετοχή της Έξωτέρας στη σύνδεση του Κριτηρίου.
Ομολογία ενοχής για την πρόθεση τελέσεως αδικήματος.
Παροχή συγγνώμης από την Κ.**

²²/ 176[[6]]7 Ιαννουαρί(ου) 10. διὰ τὴν ὑπόδεσιν τὴν ἄνωθεν ἀπερνῶντας

²³/ (εἰ)ς τὸ ἀναμεταξὺ κάποιος καιρὸς τέλ(ος) πάντων τὴν σήμερον

στοχαζόμεν(ος) ὁ ἄνωθεν ²⁴/ κὺρ Χατζῆ Πέτρος ὅτι δὲν στέκετε καλὰ διὰ νὰ (εἶ)ναι τὰ ἄνωθεν λόγια γρα²⁵/μμένα. καὶ οὕτως ἦλθεν καὶ ἐζήτησεν τὴν συνχόρεσιν ὥστε συνομιλῶντας ὅλοιμας τόσον ²⁶/ οἱ ὁμνεγμένοι καὶ ἐξωτέρα ὅλοι καὶ στοχαζόμενοι τὸ πῶς καν(εἰ)ς δὲν (εἶ)ναι ὅπου νὰ μὴν σφάλ(ει) ²⁷/ (εἰ)ς τοῦτον τὸν κόσμον, καὶ (εἰ)ς αὐτὸ μὴν ἡξεύρωντας τὰ ἀπόκρυφα τοῦ κάθε ἐνός καὶ ποῖος ἔχ(ει) ²⁸/ τὸ δίκαιον, ὅθεν κάμνωντας τὴν διαλαγὴν ἀναμεταξύμας καὶ κάμνωντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τὸ πῶς ²⁹/ ἄφετες καὶ ἀφεθήσετε, οὕτως ἀγαπήθημεν καὶ πλέον νὰ μὴν ἔχη καν(εἰ)ς ἀπὸ τὴν κομπανίανμας ³⁰/ διὰ νὰ τὰ ἀναφέρῃ τὰ ἄνωθεν λόγια καὶ (εἶ)τις ἠδελὲν τοῦ τὰ ἀναφέρῃ κατηγορῶνταστον μὲ τὸ αὐτὸ ³¹/ ὄνομα νὰ ἔχη νὰ γ<κ>λωμπίζεται κατὰ τὰ ἀρτίκουλα¹, καὶ πάλε καὶ ἡ ἐντιμότητου νὰ ἀπέχη διὰ ³²/ νὰ μὴν τύχ(ουν) καὶ ἄλλα ὅμοια καὶ ὕστερον γίνεται μεγαλύτερη σύνχησις. Καὶ ἔστω εἰς ἔνδ(ει)ξην ³³/ ἀλλὰ οὔτε (εἰ)ς τὴν ἐντιμότητατου νὰ μὴν ἀκουστοῦν νὰ εἰποῦν τέτοιου<ς> λόγους οὔτε (εἰ)ς τὰ παιδία τῶν παι³⁴/διωντου.

³⁵⁻³⁸/ θωμάς βελλεράς νῦν πρ<ο>εστὼς, Ἰωάννης τζήγγ(ου), Μανικάτης σαφράν(ος) πρ, Δημητρῆς βό<ι>κου, γιαννῆς Μαβροδῆ [χ. Μανικάτη Σαφράνου], Κόνσταντήνος Ἀρπασίς πρ, διμιτρι σούφρα, Γεώργιος Ἰωάνν(ου) μάρκ(ου) καπετάνος μὲ ὅλην τὴν ἐξωτέραν στερκτός.

στ. 22-25 Ουσιαστική ομολογία του δράστη, ὅτι απείλησε νὰ διαλύσει εταιρεία με δόλια μέσα, καὶ αἴτηση συγγνώμης. Ἡ ψυχολογικὴ πίεση ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ απομόνωση, ποὺ εἶχε ἐνδεχομένως υποστεί, καὶ οἱ οικονομικὲς ἐπιπτώσεις λόγω τῆς μειωμένης αξιοπιστίας του στὴν ἐμπορικὴ κοινότητα, τὸν ἀναγκάζουν νὰ ζητήσῃ συγγνώμη ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν μελῶν τῆς Κ («ἐξωτέρα»).

στ. 25-29 Στὴ σύνδεση τοῦ Κριτηρίου μετέχουν καὶ μέλη τῆς Κ, διότι εἶχε ἀπειληθεῖ ἡ προσβολὴ ὀργάνων τῆς Κ, τοῦ προεστοῦ καὶ δύο παρέδρων –τοῦ Ἰωάννη Τζίγγου, «κὺρ Γιαννάκη», καὶ τοῦ Μανικάτη Σαφράνου, πρῶην προεστοῦ (αν. εγγρ. 47)–, καὶ κατὰ συνέπεια τῆς ἴδιας τῆς Κομπανίας². ΓΙΑ ΤΟΝ ΛΟΓΟ Αὐτό υπογράφει καὶ «στέργει» στὴν ἀπόφαση καὶ ὁ «Καπετάνος μὲ ὅλην τὴν ἐξωτέραν»³.

στ. 31 «ὄνομα»: Ἡ ἀπόφαση δὲν ἀναφέρει τὸ ἐπίθετο «συκοφάντης» με τὸ ὁποῖο προφανῶς τὸν χαρακτήριζαν τὰ μέλη τῆς Κ, ἐνδεχομένως καὶ ἄλλοι ἐκτός αὐτῆς, γιὰ νὰ μὴ διγείῃ ἡ υστεροφημία του. Ὁ Χατζῆ-Πέτρος Λούκα ἦταν ἀπὸ χρόνια ορκωτὸς πάρεδρος, με μεγάλη ἐμπορικὴ δραστηριότητα καὶ πλοῦτο, λόγω ὅμως τῆς προηγουμένης ἀποφάσεως (εγγρ. 55), δὲν μποροῦσε νὰ ἐναγάγῃ αὐτοὺς ποὺ τὸν προσέβαλαν ὡς «συκοφάντη» («δὲν στέκετε καλὰ»)⁴.

στ. 29-34 Απειλεῖται ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς κατὰ τὴν τρανσυλβανικὴ νομοθεσία.

Το ενδιαφέρον στοιχείο στην υπόθεση αυτή, όπως καταγράφεται στις τρεις σχετικές εγγραφές, είναι ότι μια συμπεριφορά καταδικαστέα μόνον ηθικά, όχι νομικά, αντιμετωπίζεται με τον κοινωνικό έλεγχο από την ομάδα. Αυτός υλοποιείται με τη νομική μορφή ενός οιονεί δικαστικού συμβιβασμού –στην ουσία ενός συνυποσχετικού–, που μπορεί να επιφέρει έννομα αποτελέσματα.

1. Τις διατάξεις των δεσπισμάτων. Βλ. αν. εγγρ. 55 σημ. 1.
2. Βλ. ΕΚΣ, σ. 221 (β'), και αν., Μέρος Γ', εγγρ. 12.
3. Για τον Καπετάνο της Εξωτέρας βλ. ΕΚΣ, σσ. 133-135.
4. Πρβλ. Θ. 26(1690) § 3 (ό.π., σσ. 298-299) σύμφωνα με το οποίο, αν ο προσβλητικός χαρακτηρισμός αποδειχθεί αληθής, τιμωρείται το δύμα και όχι ο δράστης της προσβολής.

57

1763/VI/19(7), 21
χ. Θωμά Βελλερά

978/φφ 27v-28r
σχ. 48, 51, 53, 54

Απόφαση οριστική. Αναπομπή της υποδέσεως από το δευτεροβάθμιο τρανσυλθανικό δικαστήριο. Δικαστικός συμβιβασμός. Εγκυρότητα χρεωστικής ομολογίας. Ανανέωση χρέους. Αδέτηση όρων συμβιβασμού. Προσωποκράτηση για μη εξόφληση χρεωστικής ομολογίας.

// *Ιουνίου 21¹.*

²/ Γράφομεν[χ.Ι. Αδάμη] (εἰς) ἔνδειξιν πάντων τῶν ὑποκάτωθεν γεγραμμένων
³/ τὸ πῶς ταῖς προάλλαις (εἰς) ταῖς 7² τοῦ τρέχοντος ἐπαρῶρησιάσθησαν
πάλ[ι] ⁴/ κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ τεξερ|αου<ρα>ριάτου διὰ τὸν ἀπ(ει)θὴν
Κυρίτζην μὲ τὸν ⁵/ κὺρ Γιαννάκιν καὶ ἀποφασίσθ(ει) ἡ κρίσις ἢ διὰ
νὰ τὰ πλερόν(ει) τὰ ἄς⁶/πρα τοῦ χρέους του ἢ μὲ τὰ ὀκτὼ ἡμέραις νὰ
φυλακόνεται<.> καὶ διαβά⁷/ζοντὰς το[ν] τὸ ντελι<μ>περάτο, ἔμπροσθεν
τοῦ Κυρήτζη καὶ τοῦ προκ<ουρ>άτουρά του καὶ τοῦ ⁸/ σιογοροῦ του τοῦ
Στεφάνου καὶ βλέπωντας ὅτι δὲν τρέχ(ει) ἡ ὑπόδεσις κατὰ ⁹/ τὴν δελησὶν
του ἐπαρασταθῆκαν καὶ ἀγαπήθησαν ἔμπροσθεν μας δίδων¹⁰/τας ὁμολογίαν
πῶς πλέον παράν(ου) καὶ (εἰς) τὸ ἐξῆς νὰ μὴν ἔχη νὰ ἀν¹¹/τιλογ(εἶ)ται
μόνον νὰ κρατ(εἶ)ται κατὰ τὴν ὁμολογίαν του καὶ ἔτζη ὑπογρά¹²/φθηκεν
αὐτὸς του καὶ ὁ προκ<ουρ>ατωρὰς του καὶ ὁ σιογορός του καὶ ἔμ(ει)νεν
μόνον ¹³/ διὰ νὰ βάλει τὴν βοῦλαν του καὶ μὴν ἔχωντάς τιν σιμὰ του {τὴν}
ἐζήτησεν διὰ ¹⁴/ νὰ πιγένῃ ἕως εἰς τὸ σπήτι του καὶ ἔτζη τοῦ ἐδόθ(ει)<.> ὅμως

